

De Systemische Spiegel

5 signalen dat de oplossing niet bij het individu ligt

Een korte gids voor leidinggevendenden in het onderwijs, de zorg en de overheid om hardnekkige patronen te herkennen en te doorbreken.

---

01 Het 'Wisselende Wacht' Syndroom

Signaal: Hoog verloop op één specifieke positie, ongeacht wie er wordt aangenomen.

Systemische blik: De plek is 'belast'. Er is iets in de historie of structuur van die functie dat niet is opgelost. Het probleem zit niet in de persoon — maar in de plek.

02 Symptoomverschuiving

Signaal: Je lost een conflict op, maar kort daarna ontstaat hetzelfde probleem elders in het team.

Systemische blik: Het team gebruikt het conflict om een dieperliggend, onuitgesproken probleem te maskeren. De bron is nog niet aangepakt.

03 De 'Ouders' van de Werkvloer

Signaal: Medewerkers gedragen zich opvallend afhankelijk, opstandig of kinderlijk naar de leidinggevende.

Systemische blik: Er vindt overdracht plaats. De dynamiek uit de thuissituatie wordt geprojecteerd op de werkverhoudingen.

04 Het 'Zwarte Schaap' Effect

Signaal: Alle frustratie wordt gericht op één persoon. Als die weggaat, wordt snel een nieuw slachtoffer gezocht.

Systemische blik: Deze persoon draagt iets voor het hele collectief wat de rest niet wil of kan aankijken.

05 De Onzichtbare Voorganger

Signaal: Er wordt nog steeds gesproken over hoe het 'vroeger' was, of er hangt loyaliteit naar een vertrokken leider.

Systemische blik: De rangorde is verstoord. De geschiedenis van de organisatie krijgt niet de juiste plek.